Άγιος Ανδρέας: Ο Πρωτόκλητος μαθητής του Χριστού (Λάμπρος Κ. Σκόντζος, Θεολόγος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 30 Νοεμβρίου, 2023

Οι άγιοι Απόστολοι κατέχουν την πρωτοκαθεδρία στο αγιολόγιο της Εκκλησίας μας, διότι αυτοί υπήρξαν οι άμεσοι διάδοχοι του Κυρίου και οι συνεχιστές του επί γης σωτηριώδους έργου Του. Αυτοί συνέπηξαν την Εκκλησία και την επεξέτειναν ως τα πέρατα του κόσμου και γι' αυτό ομολογούμε στο **«Σύμβολο της Πίστεως**» πίστη σε **«Αποστολική Εκκλησία»**. Ένας από αυτούς υπήρξε ο **άγιος απόστολος Ανδρέας ο Πρωτόκλητος.**

Ο Απόστολος Ανδρέας ήταν, σύμφωνα με τις ευαγγελικές διηγήσεις, αδελφός του **Σίμωνος Πέτρου**, και αμφότεροι γιοι του **Ιωνά, ή Ιωάννη** και της **Ιωάννας**. Γεννήθηκε στη πόλη Βηθσαϊδά της Γαλιλαίας, η οποία, όπως είναι γνωστό, κατοικούνταν κυρίως από εθνικούς ελληνιστές και οι Ιουδαίοι της περιοχής είχαν γίνει κοινωνοί της ελληνικής παιδείας και κουλτούρας. Το ελληνικό όνομα του **Ανδρέα** (που σημαίνει ανδρείος, γενναίος), όπως και άλλων μαθητών **(Φιλίππου**), μαρτυρεί αυτή την αλήθεια.

Πιθανότατα ήταν μεγαλύτερος στην ηλικία από τον Πέτρο. Συγκατοικούσε με αυτόν στην Καπερναούμ και συνεργαζόταν ως αλιέας στην λίμνη της **Γενησαρέτ** ή **Τιβεριάδας** (Ματθ. 4, 18. Μαρκ. 1, 29). Τον διέκρινε βαθιά πίστη στο Θεό και γι' αυτό πρωτύτερα είχε χρηματίσει μαθητής του **Ιωάννου του Βαπτιστού**. Εκεί κοντά στον Τίμιο Πρόδρομο απέκτησε σπάνια ευσέβεια και το σπουδαιότερο έμαθε για τον ερχόμενο Μεσσία. Φαίνεται ότι ήταν παρών όταν ο Ιωάννης έδειξε με το δάκτυλό του τον Κύριο και είπε**: «ίδε ο αμνός του Θεού, ο αίρων τας αμαρτίας του κόσμου»** (Ιωάν. 1, 30). Αυτή η φανέρωση του Μεσσία έκαμε προφανώς τον ευσεβή ψαρά να ακολουθήσει πρώτος τον Κύριο, χωρίς κανέναν δισταγμό και γι' αυτό ονομάστηκε **«Πρωτόκλητος»** (Ιωάν. 1, 35-41). Άφησαν, μαζί με τον αδελφό του Πέτρο, τα ακριβά πλεούμενά τους, τα δίχτυα και τα σύνεργα της αλιείας τους και προσκολλήθηκαν στο Χριστό ως αφοσιωμένοι μαθητές Του.

Το όνομα του Ανδρέα αναφέρεται στην Καινή Διαθήκη πάντοτε μαζί με αυτό του Φιλίππου, ο οποίος καταγόταν, όπως και εκείνος, από την Βηθσαϊδά. Μαζί με αυτόν είχε εκφράσει τη δυσπιστία του για τον χορτασμό των πεντακισχιλίων ανθρώπων με τους πέντε κρίθινους άρτους και τους δύο ιχθείς (Ιωάν. 6, 6-9). Αναφέρεται επίσης

και στην περίπτωση της παρακλήσεως των Ελλήνων να ιδούν τον Κύριο (Ιωάν. 12, 20-22). Για τελευταία φορά αναφέρεται το όνομα του Ανδρέα στην Καινή Διαθήκη, όταν ανέβηκε μαζί με τους άλλους Αποστόλους στο υπερώο της Ιερουσαλήμ **«προσκαρτερούντες ομοθυμαδόν τη προσευχή και τη δεήσει συν γυναιξί και Μαρία τη μητρί του Ιησού και συν τοις αδελφοίς αυτού»** (Πραξ. 1, 13-14), όπου και έλαβε μαζί με τους άλλους τον φωτισμό του Αγίου Πνεύματος (Πράξ. 2, 4).

Μετά την Πεντηκοστή έλαχε σ' αυτόν να αποσταλεί για ευαγγελισμό στην **Έφεσο**, όπου μαζί με τον **Απόστολο Ιωάννη** κήρυξαν μαζί και εδραίωσαν την Εκκλησία της μεγάλης αυτής πόλεως. Μετά έκαμε ιεραποστολική περιοδεία στον **Εύξεινο Πόντο**, όπου με κέντρο τη **Σινώπη** κήρυξε τον Χριστιανισμό στην περιοχή, μεταστρέφοντας πλήθος Ιουδαίων και ειδωλολατρών στη νέα πίστη. Κατόπιν πήγε με τον απόστολο **Ματθία** στην **Σαμψούντα**, στην **Ιβηρία** και στην **Παρθία,** όπου ίδρυσαν Εκκλησίες. Το 34 μ. Χ. τον βρίσκουμε **Ιερουσαλήμ** να εορτάζει το Πάσχα με τους άλλους αποστόλους. Μετά ανάλαβε νέα ιεραποστολική περιοδεία στην **Αντιόχεια**, **Έφεσο**, **Λαοδικεία, Φρυγία, Νίκαια**. Μετά περιόδευσε στον **Πόντο**. Στη συνέχεια, σύμφωνα με τον ιστορικό Ευσέβιο, μετέβηκε και κήρυξε στη Σκυθία και κατά τον άγιο **Γρηγόριο το Ναζιανζηνό** πέρασε στο Βυζάντιο, όπου ίδρυσε και εκεί Εκκλησία, γι' αυτό θεωρείται ως ο ιδρυτής της **Αποστολικής Εκκλησίας της Κωνσταντινουπόλεως**. Από εκεί ήρθε στην Ελλάδα και κήρυξε κατ' αρχάς στην **Ηράκλεια** της Θράκης. Ύστερα στη **Μακεδονία**, κατέβηκε στην **Πελοπόννησο**, με κατάληξη στην **Πάτρα**, την οποία έκαμε κέντρο του ιεραποστολικού έργου του. Από εκεί εξορμούσε σε όλη τη δυτική Ελλάδα, όπου μετέστρεφε πλήθος Ιουδαίων και ειδωλολατρών, επιβεβαιώνοντας την αλήθεια του κηρύγματός του με πολλά θαύματα.

Στην **Πάτρα** ήταν ρωμαίος διοικητής ο ανθύπατος **Λεσβίος**, ο οποίος ήταν ανεκτικός στη δράση του Ανδρέα. Όχι όμως ο διάδοχός του **Αιγεάτης**, ο οποίος ήταν φανατικός ειδωλολάτρης. Το έναυσμα του διωγμού του έδωσε η μεταστροφή της συζύγου του **Αιγεάτη, Μαξιμίλλα**, η οποία πίστεψε στο Χριστό ύστερα από θαυματουργική θεραπεία της από ανίατη αρρώστια. Οι σκοταδιστές ειδωλολάτρες ιερείς διέβαλαν τον άγιο Ανδρέα στον Αιγεάτη, ως επικίνδυνο, διότι ερήμωναν τα «ιερά» τους. Εκείνος έγειρε τότε μεγάλο διωγμό στην **Αχαΐα**, όπου συνέλαβε πρώτον τον άγιο Ανδρέα, τον οποίο καταδίκασε σε σταυρικό θάνατο, σε σταυρό **σχήματος Χ**, με το κεφάλι προς τα κάτω, επί εποχής Νέρωνα (54-68 μ. Χ.). Γι' αυτό και ο τύπος αυτός του σταυρού καλείται **«Σταυρός του Αγίου Ανδρέου».** Το τίμιο λείψανό του το έθαψε με τιμές ο πρώτος επίσκοπος Πατρών **Στρατοκλής** με τιμές. Τον 4^{ο} αιώνα μεταφέρθηκε από τον **Μ. Κωνσταντίνο** στην Κωνσταντινούπολη και τοποθετήθηκε στο ναό των Αγίων Αποστόλων, μαζί με τα τίμια λείψανα των άλλων Αποστόλων, από όπου το άρπαξαν οι αντίχριστοι **σταυροφόροι** το 1204 και το μετέφεραν στη Δύση. Το 1964 επέστρεψαν οι παπικοί την **Τιμία Κάρα** του στην Αποστολική Εκκλησία των Πατρών, η οποία βρίσκεται στον μεγαλοπρεπή ναό που έχτισαν οι

Χριστιανοί της αχαϊκής πρωτεύουσας. Στο ναό αυτό φυλάσσεται και τεμάχιο από το σταυρό που μαρτύρησε ο άγιος Ανδρέας. Επίσης έξω από τον ναό σώζεται αρχαιότατο πηγάδι, όπου υπήρχε και λειτουργούσε σκοταδιστικό μαντείο της**«θεάς» Δήμητρας** και όπου διαδραματίζονταν σκηνές απίστευτης δεισιδαιμονίας και οικονομικής εκμετάλλευσης των άτυχων οπαδών της αρχαίας ειδωλολατρικής θρησκείας. Εκεί, σύμφωνα με την παράδοση κήρυττε ο άγιος Ανδρέας, καταδεικνύοντας τις απάτες των αδίστακτων ειδωλολατρών ιερέων και τον πρωτογονισμό της αρχαίας θρησκείας. Εκεί συνελήφθη και σταυρώθηκε.

Η μνήμη του εορτάζεται στις 30 Νοεμβρίου σε όλο τον Ορθόδοξο κόσμο, κυρίως στην πόλη των **Πατρών** και στο **Οικουμενικό Πατριαρχείο**, ως ιδρυτής, όπως προαναφέραμε, και της Εκκλησίας του Βυζαντίου.